

Український ВІСНИК

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXX. № 1-2 (січень) 2023

Прочитайте:

- ❖ З діяльності депутата
Миколи Мирослава Петрецького
- ❖ Хроніку діяльності СУРу
- ❖ Він був пророком свого народу
- ❖ Стрітення Господнє
- ❖ Різдво за старим стилем у Рускові
- ❖ У Клужі відзначили 300-у річницю з дня народження Григорія С. Сковороди
- ❖ Українська молодь на Буковині
- ❖ Свято-«марафон» – «День національних меншин» в Ясах
- ❖ Пам'ять Ольги Кобилянської вшановано у
Гура Гуморулуй

СУР роздав різдвяні подарунки українцям усіх релігійних конфесій

Колядка – це спосіб молитви та єднання з Ісусом Христом, народженим у Вифлеємських яслах, тому щороку, напередодні Різдва Хри-

стового, в українських церквах Румунії парафіяни об'єднуються і співають колядки, сповіщаючи про народження Сина Божого.

Цього року з нагоди зимових свят Союз українців Румунії приготував приємний сюрприз для прихожан-українців усіх релігійних конфесій зі всіх куточків Румунії, яким роздав 15.351 продуктивний набір.

Святкові пакунки отримали українці, які належать до наступних релігійних конфесій:

Тіміська філія СУР організувала Фестиваль українських колядок

У дусі християнських різдвяних свят колективи колядників заповнили 18 грудня Будинки культури українців у Тімішоарі на «Міжнародному фестивалі українських колядок». Захід був організований СУР Тіміш і благословлений священниками Крістіаном Поповичом та Василем Анішораком Української православної церкви.

Колядки виконували ансамблі з Тімішоари, Лугожа, Штюки, Малих Реметів, Великої П'єтроаси, Бетхаузена, Бірни, Поганешть, Варіаша і Крічови, з повітів Арад, Караш-Северін, Тулча та Марамуреш. Вперше, поряд з етнічними українцями з Румунії, свято зібрало й українських дітей із-за кордону разом із їхніми батьками.

Спеціальні гості заходу були колядники з Сербії та України. Останні, до яких приєдналася українська співачка Ірина Штець, розчулили публіку голосами чернівецьких студентів і вручили дипломи та медалі подяки за підтримку голові Миколі Мирославу Петрецькому, Юрію Глебі, Михайлу Трайсті, Іллі Саучуку та Юліану Кідеші.

Були присутні голова Союзу українців Румунії Микола Мирослав Петрецький, депутат Союзу сербів Румунії Огнян Крістіч, вчителі та християни української громади Тімішоари.

Галацька філія СУР провела Свято Різдва Христового для 260 дітей

Святкування Різдва Христового принесло багато радості 260 українським та румунським дітям 20 грудня на заході, організованому Союзом українців Румунії (Галацька філія) у партнерстві з Товариством підтримки української громади «Допомога українцям».

Захід проходив на майданчику Kids Zone, а в

православні, греко-католики, баптисти, п'ятидесятники, адвентисти сьомого дня у наступних повітах: Арад, Ботошани, Караш Северін, Марамуреш, Сату Маре, Сучава, Тіміш, Тулча і в Бухаресті.

Святкові подарунки українським дітям з усієї Румунії

Як зазвичай, Союз українців Румунії не забув про учнів та дошкільнят, які вивчають рідну українську мову.

8028 дітей з повітів: Арад, Ботошани, Караш Северін, Клуж, Галац, Марамуреш, Сату Маре, Сучава, Тіміш, Тулча, а також з Бухареста, отримали подарунки з нагоди зимових свят.

Союз українців Румунії висловлює найщирішу вдячність дітям, вчителям та всім, хто причетний до збереження та популяризації рідної мови, традицій та звичаїв.

очікуванні Діда Мороза діти колядували, показували вертепну сценку, декламували вірші, танцювали та співали. Коли нарешті прийшов Дід Мороз, радість дітей було повною, вони отримали подарунки.

«Популяризація української мови серед дошкільнят» у Вишівській Красні

З нагоди Дня національних меншин, 16 грудня у місцевій організації СУР Вишівська Красна відбувся захід «Популяризація української мови серед дошкільнят».

Подія зібрала дошкільнят із чотирьох дитячих садочків. Оскільки місяць грудень оголошує наближення Різдва Христового, діти співали традиційні українські колядки і були нагороджені пакунками фруктів та солодощів. Також чотири дитсадки були оснащені наборами іграшок.

Участь у заході взяли голова Марамороської філії Союзу українців Румунії Мирослав Петрецький, голова місцевої організації Юрій Мочерняк, радник голови СУР Олександр Мочерняк та інші члени місцевої організації.

Караш-Северінська філія СУР Фестиваль українських колядок

Гурти українських колядників із Решиці, Карансебеша, села Корнуцел, села Копечеле, села Зоріле, села Селбеджелул Ноу та Лугожа у суботу, 17 грудня 2022 року, порадували учасників Фестивалю українських колядок, організованого Караш-Северінською філією СУР у Решиці.

Серед гостей були голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Караш-Северінської філії Демократичного форуму німців Румунії Ервін Цігла, голови організацій Караш-Северінської філії СУР та члени української громади.

Святкове привітання від голови СУР Миколи Мирослава Петрецького

«Стрімкими кроками добігає кінця поточний рік, який був непростим для кожного з нас. У 2022 рік ми вступили з великими надіями та новими очікуваннями на тлі завершення пандемії Covid-19, яка суттєво вплинула на наше життя.

Після майже двох років обмежень ми мали всі передумови для повернення до нормального життя, але вранці 24 лютого Європу сколихнуло збройний конфлікт, після майже 80 років миру на старому континенті – Росія розв'язала війну проти України.

Десятки тисяч біженців увійшли до Румунії в перші тижні війни, і ми всі разом, усе румунське суспільство, окрім термінової допомоги, подали справжній урок людяності, співчуття та солідарності з українським народом.

Румуни відкрили свої домівки та свої серця і намагалися знайти найкращі рішення, щоб допомогти своїм сусідам, змушеним покинути домівки через російську агресію.

Тому в ці особливі моменти я хочу ще раз подякувати всім тим, хто допомагав і продовжує допомагати українському народу, постраждалому від війни.

Водночас хочу висловити вдячність кожному члену української громади Румунії за активність і зусилля, докладені протягом цього року.

Я твердо переконаний, що разом ми зможемо подолати цю кризу і водночас сподіваюся, що Новий рік принесе мир і стабільність у нашому регіоні.

Зимові свята несуть у наші душі не лише радість і надію, але й відчуття родинного затишку та можливість знову зустріти найближчих друзів.

Нехай ці свята наповнять ваші серця любов'ю та благословенням, принесуть здоров'я, радість, надії, мир та душевний спокій!

Щасливих зимових свят!»

На важливості цієї останньої культурної події року, організованої Караш-Северінською філією СУР, наголосив голова Даніель Басараба, організатор заходу, який представив успіхи філії. Це також була чудова нагода подякувати українській громаді та керівництву СУР за довіру та підтримку.

Голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, висловив радість з приводу своєї участі у цій події, яка зібрала членів усіх організацій СУР у Караш-Северіні та за його межами. Водночас він підкреслив важливість свята та праг-

(Продовження на 4 стор.)

З діяльності депутата МИКОЛИ МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

ЗУСИЛЛЯ ЗАДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Парламент Румунії у середу, 14 грудня, прийняв Закон про Державний бюджет Румунії на 2023 рік, який містить кілька ініційованих депутатом Миколою Мирославом Петрецьким поправок щодо виділення коштів на різні проєкти, які будуть реалізовані в населених пунктах, в яких компактно проживають українці. Серед них: будівництво спортивного залу в селі Ремети Марамороського повіту, розширення електричної мережі по вулиці Каля Ферате в селі Вишня Рівна Марамороського повіту, протиаварійні роботи на руслі річки Квасниця Марамороського повіту, а також ремонт дороги місцевого значення № 86А у селі Ізвоареле Сучевей Сучавського повіту.

Поправки що передбачають виділення коштів на впровадження проєктів у селах Поляни, Ремети та Ізвоареле Сучевей були подані депутатом на прохання мерів, а в селі Вишня Рівна – на прохання мешканців вулиці Каля Ферате, враховуючи

те, що селищний голова кілька років відмовлявся розширювати електромережу, пояснюючу своє рішення «відсутністю необхідних коштів».

Разом з тим, після схвалення поправок, поданих представником українців Румунії в парламенті, було затверджено виділення з Державного бюджету на 2023 рік коштів, необхідних для ремонту та модернізації храмів/будівель української православної парафії в с. Рускова Марамороського повіту, української православної парафії у с. Ремети Марамороського повіту, української православної парафії у с. Поляни Марамороського повіту, української православної парафії у с. Луг над Тисою Марамороського повіту,

української православної парафії у с. Вишівська Красна Марамороського повіту, української греко-католицької парафії в с. Коштуй Марамороського повіту, української православної парафії в м. Решіца Караш-Северінського повіту, української православної парафії у с. Дарманешти Сучавського повіту, української православної парафії в с. Верхня Бродина Сучавського повіту, української православної парафії у с. Караорман Тулчанського повіту, української православної парафії у с. Рогожешти Ботошанського повіту, української православної парафії у м. Тімішоара Тіміського повіту, української православної парафії в м. Сучава Сучавського повіту, а також на відновлення та модернізацію п'ятидесятницької церкви у с. Мікула Сату-Марського повіту та баптистської церкви у с. Турнова Арадського повіту.

Микола Мирослав Петрецький дякує всім своїм колегам у Парламенті Румунії, які підтримали ці поправки, що передбачають виділення необхідних коштів для реалізації цілої низки проєктів, важливих як для розвитку інфраструктури, так і для збереження культурної та релігійної ідентичності українців Румунії.

ОГЛЯДАЧ

СТРІТЕННЯ ГОСПОДНЄ

Стрітєння Господнє – велике християнське свято, яке у православ'ї є одним із дванадцяти найбільших після Великодніх свят.

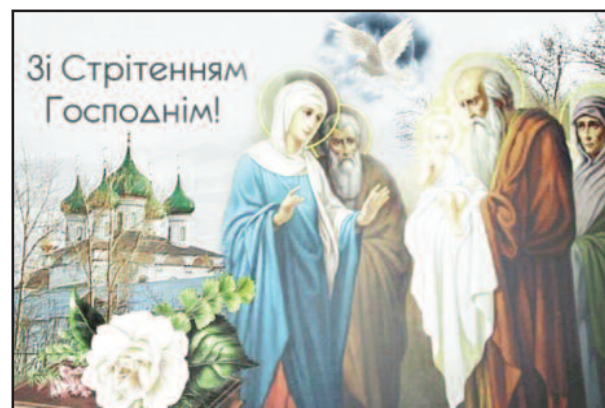
Відповідно до юдейського закону, перший народжений хлопчик однієї сім'ї мав бути принесений до храму саме на 40-ий день після народження, щоб його приклонити Богові. Батьки не залишали свою дитину назавжди у храмі, вони забирали її назад додому і приносили взамін ягня у жертву для Бога. Таким чином, приклонення перворожденного хлопчика Боговіта Його служінню стало ритуалом, якого всі євреї мали сповняти. Тримавши старозавітний закон, батьки Ісуса приносять Його до Храму, щоб приклонити Його Богові, як робили це всі єврейські сім'ї. Але у храмі Ісуса зустрічає не тільки священник, а й праведний Симеон та Анна пророчиця.

Стрітєння уособлює зустріч усього людства в особі старця Симеона із Богом. Праведний Симеон був одним із перекладачів Святого Письма з єврейської мови грецькою. Перекладаючи одне із передбачень, він засумнівався у правильності написаного, адже там було сказано, що непорочна дівка народить дитину. Ангел сказав, що Симеон зможе

сам у цьому переконався й житиме, допоки не підтвердиться істинність пророцтва.

Праведний Симеон сподобився великого честування перед Богом, тому що над ним був Дух Божий і він впізнав Ісуса. Взяв дитину на руки й промовив: «Нині відпускаєш раба Твого, Владико, за словом Твоїм, з миром, бо бачили очі мої спасіння Твоє, яке Ти приготував перед лицем усіх народів, світло на провітлення язичників і славу народу Твого, Ізраїля.» (Лк. 2,29-32) Святий Симеон був Божий чоловік і над ним робила Божа Благодать, і через Благодать відкрилися йому очі, так що лише він впізнав Ісуса.

У нинішні дні молоді сім'ї приносять свою дитину в 40-ий день до церкви, щоб охрестити немовля. Після хрещення слідує відслуження введення новохрещеної дитини у храм та молитва розгрішення. Після Святого Таїнства Хрещення та Миропомазання, кума віддає дитину матері, а мати на колінах з дитиною на руках приймає молитву розгрішення. Після молитви мама дає новохрещеного священнику, який символізує Святого Симеона, а священник бере дитину і приклоняє її Богові, кажучи: «Увійду в Дім

Твій і поклонюся до Святого Храму Твого», а потім приклоняючи дитину перед іконостасом, промовляє: «воцирковується раб Божий (ім'я) во Ім'я Отця і Сина і Святого Духа!» Якщо дитина є хлопчиком, то його заносить до вівтаря, а якщо є дівчинка, то приклоняє її лише перед іконостасом. Після цього ритуалу священник на солеї піднімає дитину, промовляючи ті самі слова, які промовляв Симеон, тримаючи маленького Ісуса на своїх руках: «Нині відпускаєш раба Твого...» Потім мама бере свою дитину та всі йдуть до свого дому.

Таким є зв'язок між давнім єврейським звичаєм - празником Стрітєння та сьогоднішнім Стрітєнням з Богом, коли священник приклоняє Богові дитину на 40-ий день після її народження.

Отець Іван ЮРЧА

Хроніка діяльності СУРу

(Продовження з 2 стор.)

нення зберігати зимові звичаї та традиції, успадковані від предків.

Голова Караш-Северінської філії Демократичного форуму німців Румунії Ервін Цігла розповів про добрі стосунки між німецькою та українською громадами, а потім зі словами привітання виступили професор Іван Лібер та парох Петро Попович, який промовив молитву на відкритті фестивалю.

На сцену фестивалю вийшли вокальні колективи, серед яких: вокальна група у складі учнів Карансебеського технологічного ліцею ім. Децебала та восьмирічної школи, с. Пелтініш, вокальна група української секції ліцею ім. Юлії Хашдеу у Лугожі (керівник проф. Василь Білан), вокальна група з Корнуцел, (керівниця Марія Шімоня), вокальний колектив «Зелений лист» з Селбаджелул Ноу, (керівниця Іляна Попеску), хор «Зелена ліщина» з Копачеле, гурт «Червона калина» з Карансебеша, вокальний гурт «Зоря» з Зоріле, хор Караш-Северінської філії СУР «Голос українців» на чолі з професором Іваном Лібером та вокальний колектив Решіцької філії СУР, серед яких також були троє українських біженців, які зараз живуть у Решіці.

Наприкінці фестивалю Даніель Басараба подякував місцевим організаціям за участь та побажав усім веселих та яскравих свят у колі своїх близьких!

Клузька філія СУР провела захід для дітей «Дід Мороз із білим волоссям»

17 грудня 2022 року учасники «Клубу української малечі», який діє при Клузькій філії Союзу українців Румунії, зібралися на подію під назвою «Дід Мороз із білим волоссям», щоб дізнатися більше про зимові свята, про Святого Миколая чи, як він усім відомий, дід Миколая.

Ведуча заходу, головна редакторка дитячого журналу «Дзвоник» Людмила Дорош, організувала

ла зустріч незвично, але водночас специфічно для зимових свят: напередодні події спекла пряники, які принесла до осередку філії, а діти отримали завдання прикрасити їх глазур'ю та всілякими їстівними прикрасами. Ця діяльність дала нагоду малечі, а також їхнім батькам, використати творчі здібності.

Атмосфера була святковою, завдяки відповідному оформленню та супроводу українських колядок. Також Людмила Дорош розповіла присутнім про значення святкування Святого Миколая, заохочуючи маленьких слухачів до спілкування рідною українською мовою. А ще, окрім прикрашення пряників, діти мали розгадати ребус, з якого можна було дізнатися, які свята є найголовнішими в Україні.

Наприкінці заходу 16 дітей, членів Клузької філії, отримали подарунки від Союзу українців Румунії за те, що були слухняними, і кожен із них порадувався солодким та смачним результатом своєї праці.

Бухарестська філія СУР організувала «Свято зимової ялинки»

17 грудня комітет Бухарестської філії Союзу українців Румунії організував для дітей членів філії «Свято зимової ялинки».

Таким чином, діти зустріли Діда Мороза, який знайшов відповіді на всі їхні запитання, послунав їхні пісні та вірші і вручив кожному подарунок.

А художній ансамбль «Едельвейс» заспівав з ними кілька колядок, українською та румунською мовами.

Св. Миколай приніс подарунки українцям з повіту Сату Маре

Понад 200 дітей, які навчаються українською мовою, отримали подарунки від Святого Миколая під час акції, організованої 16 грудня у Мікулі Союзом українців Румунії – філія Сату Маре. Подія, яка вже увійшла в традицію сату-марських українців, порадувала подарунками представників української громади з усього повіту.

Під акорди традиційних колядок голова філії Сату Маре Люба Горват і перший заступник Василь Бучута принесли всім емоції та радість, вручивши подарунки з нагоди святкування Дня Святого Миколая.

Дітей приготували професор Лоредана Морар і професор Александра Юрак зі школи села Мікула. На святі був присутній мер Мікули, Добош Штефан, який висловив вдячність за вагомий внесок, який українська громада робить у розвиток місцевості.

Директор та заступник директора школи, Добош Чаба та Рената Сапоян, а також голови місцевих організацій, своєю присутністю розділили радість і магію цього дня.

Наприкінці Ірина Люба Горват подякувала центральному керівництву СУР, голові Миколу Мирославу Петрецькому, за постійну підтримку, яку з року в рік надають усій українській громаді повіту Сату Маре.

Сучавська філія СУР відзначила День національних меншин у Румунії

17-19 грудня 2022 Буковина була господарем великого заходу, який відзначав «День національних меншин». Це в історичному регіоні, який є зразком доброго співіснування та толерантності між багатьма спільно проживаючими етнічними групами. Сучавська філія СУР, Сучавський університет ім. Штефана Великого та Студентський будинок культури об'єдналися, щоб вшанувати українську меншину, третю за чисельністю в Румунії.

Колектив акторів Коломийського обласного драматичного театру імені І. Озаркевича, який три дні перебував у місті, 17 грудня відвідав приміщення СУР. Голова Ілля Саучук розповів їм про культурну діяльність, акції підтримки біженців та українців, які залишилися вдома. Актори були вражені діяльністю СУР, отримали газети, журна-

ли та книжки українською мовою та було укладено угоду про вшанування пам'яті української письменниці Ольги Кобилянської, з нагоди якої гурт виступить у Сучаві з виставою «Земля».

18 грудня етнічні українці, біженці з України, вчителі, які викладають українську мову в повіті, переглянули виставу «Гуцульський рік» режисера Дмитра Чиборака, заслуженого артиста України, який вразив присутніх словами: «поки українські воїни на фронті борються з московською ордою, акторський колектив веде бій на сцені, щоб показати всьому світу, що Україна була, є і існуватиме далі». Дмитро Чиборак подякував за запрошення взяти участь у мітингу до «Дня національних меншин».

Голова Сучавської філії Ілля Саучук зазначив, що ідея організації події виникла після нещодавнього візиту до Коломиї, де делегація брала участь у виставі театру. Театр із Коломиї буде запрошений у травні на Міжнародний театральний фестиваль, який проходить у Сучаві, а трупа муніципального театру ім. Матея Вішнеска із Сучави буде запрошена у вересні на Міжнародний театральний фестиваль у Коломиї.

Фінансова допомога для Бородянської дитячої школи мистецтв

Напередодні Різдва учні Бородянської дитячої школи мистецтв, майже повністю зруйнованої бомбардуваннями російської армії, отримали нову надію на відновлення будівлі та придбання нових музичних інструментів, замість тих що були знищені.

З огляду на дуже складну ситуацію, їм на допомогу прийшла Яська філія Союзу українців Румунії, яка разом з Товариством румунської письменності 16 грудня завершила добровільні пожертви на суму майже 27 000 леїв (приблизно 5500 євро) для постраждалого навчального закладу. Гроші були зібрані в результаті проведення 1 червня благодійного концерту «Голоси за мир», який відбувся в Національному театрі

ім. Василя Александрі в Ясах, в якому взяли участь хор Яської національної опери, Яський дитячий хор, Яський молодіжний оркестр, солісти опери та балету, відомі як у Румунії, так і за кордоном.

Організатори заходу звернулися до Союзу українців Румунії з проханням допомогти їм у виборі школи в Україні, якій потрібна фінансова допомога. Це виявилось нелегкою справою, враховуючи те, що жакіття війни торкнулися великої кількості навчальних закладів. Але для бородянських учнів важливим посланцем стала директорка Вінницької дитячої школи мистецтв «Вишенька», яка повідомила про їх складне становище.

Договір благодійної добровільної пожертви підписали від імені організаторів засновник Асоціації румунської письменності Ліліана Романюк, а від імені Союзу українців Румунії Яської філії Віктор Григорчук. Яська філія СУР у майбутньому братиме активну участь у благодійних акціях зі збору необхідних ресурсів для підтримки освіти та надання дітям шансу на краще майбутнє, у мирі та злагоді.

«Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
її, окрадену, збудять...
Ох, не однаково мені.»

(Тарас Шевченко – Мені однаково...)

Мудреці часто говорять, що дужче не-
правди болить правда... Не випадково на-
род увічнив цю істину прислів'ям – Правда
очі коле!

В одному із діалогів Пілата Понтія з
Ісусом Христом, котрий сказав, що *для того
прийшов, ... щоб засвідчити правду (істи-
ну)*, римський правитель Юдеї скрикнув: А
що є правда?... Ось запитання, на яке сьо-
годні можна отримати понад вісім мільярдів
відповідей, бо... не так? – у кожного своя
правда, і сила, і воля... Нормально – скаже
скептик – жодна людина ще не оволоділа
тотально інформаціями, отже не змогла
сягнути абсолютної правди!...

Але абсолютна Правда і Порядок існу-
ють, на оцих засадах побудований Космос –
Всесвіт і могутньо вистояє всі випробуван-
ня, головні з боку людиноподібних... ЛЮДИ
можуть сягнути і перше, і друге тільки вклю-
чаючись в оте гармонійне функціонування.
Це починає з усвідомлення слів Святого
Письма: **«Я – Альфа і Омега, початок і
кінець, хто є, хто був і хто приходить,
Вседержитель» (Одкровення: 1-8).**

Ті ж самі мудреці скоро поставили висно-
вок: *Бог сотворив Світ і залишився в
ньому!* Якщо взяти до глибокої уваги те, що
вищевказані святі слова Вседержителя, ска-
зані устами Ісуса Христа, котрий об'явився
євангелісту Йоану і велів цьому записати їх,
щоб зрозуміти всім **що є і що приходить**,
то можна збагнути Правду, що сотворений
світ, принаймні людський, просувається у
безмежному Просторі і Часі кроком, коорди-
нати якого є початок і кінець, **початок і
кінець, початок і кінець...**

Щоб кінець породив новий початок,
потрібно йому сягнути критичної маси. Це
тиск, що перетворює фундаментально скла-
дники Всесвіту, включно людського.

*

Хто іменно об'явився Тарасу Шевченку і
звелів написати ці останні рядки вірша
«Мені однаково...», невідомо мені! Але
відомо Хто звелів народитися йому у раю і
бачити пекло, Хто охороняв малого сироту
від багатоголової Гідри, Хто направив йому
путь до самої серцевини суспільного регресу
того простору і того часу і звелів саме там
зародити новий паросток духовного відрод-
ження свого рідного слова – духовного
потенціалу роду.

**Тай сон, же сон, напрочуд дивний
йому приснився...**

Побачив приспану Україну **збуджену в
огні та окрадену** злими, лукавими людь-
ми. Це потрясаюче пекельне зображення
рідної землі дійшло до нас через 178 років. І
бачимо в огні споконвічні надбання укра-
їнського народу: будинки, промислові цент-
ри, постачальники енергії, зв'язкові мережі,
заклади освіти і культури, лікарні, роддомі,

музеї, театри, заповідники всякого роду.
Бачимо як окрадають: з будинків, з ланів, з
складів, з-під землі і з-над землі, все що
попадає... А що жахливо і найболяче – люд-
ські жертви...

Якось це пригадує, у певній мірі, прови-
діння Ісаї – першого і найголовнішого проро-
ка Старого завіту, про падіння і відродження
святого міста!

Але..., але..., але... Дієприкметник **збуд-
жену** сугерує – отже поезія це творчий лет
слова! – конотативні йому значення – **роз-
буджена свідомість, гідність, любов до
рідного та рішучість захистити своє –
тобто поставити кінець старому
кроку історії і почати новий, оснований
на справжній свободі, суверенності та
власному самовердуванні...**

Збудження-пробудження відбувається
тільки під неймовірним тиском, який спотво-
рює свідомість, гідність, любов до рідного,
рішучість, боєздатність і т.п. Такий тиск, у
момент імпульсу, виливає на поверхню «всю
блювотину Кита-звіра» – як сказав Г. Сково-
рода у 14-й пісні – тобто огидність чужого
добра, чужої правди і чужого порядку...

Такий новий момент української історії –
неймовірно драматичний – очищує нині як у
єстві народу, так і на поверхні рідної землі –
у метафоричному сенсі – оцим пекельним
вогнем недрузів всі морально-етичні шлаки
накладені саме ними, недрузями, у націо-
нальному дусі українців. Історія завжди при-
кра, але й подекуди смішна! Нагадує таку
народну сміховинку: Малоумному не чинити
зла, він сам собі придбає!

Але не можна не поставити собі запитан-
ня: Звідки у ньому, українському народі, сті-
льки впевненості у перемогу? Я знайшов
свою відповідь – стільки зміг! – в найзво-
рушливій українській любовній пісні: **Смі-
ються, плачуть солов'ї, слова Олек-
сандра Олесея** (вірш «Чари ночі», що ввій-
шов до збірки «З журбою радість обня-
лась»), музика Василя Безкоровайного, у
виконанні незрівнянної Ніни Матвієнко:

Сміються, плачуть солов'ї
І б'ють піснями в груди:
«Цілуй, цілуй, цілуй її, –
Знов молодість не буде!

Ти не дивись, що буде там,
Чи забуття, чи зрада:
Весна іде назустріч вам,
Весна в сей час вам рада.

На мент єдиний залиши
Свій сум, думки і горе –
І струмись власної душі
Улий в шумляче море.

Лови летячу мить життя!
Чаруйсь, хмелій, впивайся

Він був пророком свого народу

І серед мрій і забуття
В розкошах закохайся.

Поглянь, уся земля тремтить
В палких обіймах ночі,
Лист квітці рвійно шелестить,
Траві струмок воркоче.

Відбилися зорі у воді,
Летять до хмар тумани...
Тут ллються пахощі густі,
Там гнуться верби п'яні.

Як іскра ще в тобі горить
І згаснути не встигла, –
Гори! Життя – єдина мить,
Для смерті ж – вічність ціла.

Чому ж стоїш без руху ти,
Коли весь світ співає?
Налагодь струни золоті:
Бенкет весна справляє.

І сміло йди під дзвін чарок
З вогнем, з піснями в гості
На свято радісне квіток,
Кохання, снів і млості.

Загине все без вороття:
Що візьме час, що люди,
Погасне в серці багаття,
І захоляють груди.

Сміються, плачуть солов'ї
І б'ють піснями в груди:
«Цілуй, цілуй, цілуй її –
Знов молодість не буде!»

Якщо Вседержитель з любові до сотворе-
ного людського світу післав Сина, щоб очи-
стити люд від етико-морального бруду, то
означає що відкрив цьому дорогу повернен-
ня до безсмертності, до вічного життя-буття.

Народ, котрий творить таку пісню, на такі
слова є обраний Вседержителем затримати
любов на землі, множити цю Божу непере-
борну силу і вже ступає по дорозі очищення
та відродження у всебічних планах...

Єусебіє ФРАСИНЮК

Привітання

AMBASADOR AL UCRAINEI ÎN ROMÂNIA

14 грудня 2022 року

Шановний пане Петрецький,

Щиро вітаю Вас та українську громаду Румунії із різдвяними та новорічними святами!

Нами високо цінується внесок української громади Румунії у розвиток українсько-румунських відносин як на міждержавному, так і на міжлюдському рівнях.

У складні часи повномасштабної війни російської федерації проти України, яка загрожує всій Європі, солідарність, взаємна підтримка і повага допомагають нам долати безпрецедентні труднощі та бути відданими справі захисту свободи, демократії та основоположних прав людини. Маємо зміцнювати міжнародну єдність для перемоги над державою-агресором та притягнення злочинців до відповідальності.

Українська сторона привітала рішення Парламенту Румунії, яким Голодомор 1932-1933 років визначається злочином проти Українського народу та проти людяності. Вдячний за докладені Вами особисті зусилля у цьому контексті та закликаю Вас продемонструвати активність з тим, щоб Парламентом Румунії було визнано Голодомор актом геноциду Українського народу.

Користуючись нагодою, бажаю Вам міцного здоров'я і успіхів, а українській громаді в Румунії – миру, добробуту та процвітання!

З повагою,

Ігор Прокопчук

Голові Союзу Українців Румунії,
Депутату Палати депутатів
Парламенту Румунії
пану Миколі Мирославу Петрецькому

м. Бухарест

ДОБРОГО ДНЯ!

Шановний пане депутате, голово СУР. Мені було надзвичайно приємно познайомитись із Вами цього року в жовтні у Львові під час Вашого візиту. Щиро дякую також за усі запрошення, які я отримав від Вас для участі у різних заходах, що відбувались у Румунії задля підтримки України та української громади Румунії. Я на жаль з огляду на насичений графік не міг взяти у них участь, бо в цей час були вже заплановані поїздки. Але, ласкаво прошу Вас, якщо будуть нові заходи ширшого масштабу у 2023 році, я готовий приїхати до Румунії і взяти у них участь.

Зичу Вам Щасливого Різдва, Нового року, миру та перемоги!!!

З повагою, + СТЕПАН СУС
Єпископ УГКЦ, Київ

ДОРОГІ ДРУЗІ!

Щиро вітаю Вас з Різдвом Христовим та прийдешнім Новим 2023 роком! Нехай же Вифлеємська зоря дарує Вам і Вашим рідним щастя, благополуччя і міцне здоров'я, а благословенне сяйво новонародженого Ісуса зігриває нашу рідну Україну та наблизить її якнайшвидшу перемогу!

Дякую за вашу посвяту та приємну співпрацю.

Христос родився! Славимо Його!

Євгенія ПЕТРОВА
Координаторка СКУ
зі зв'язків з громадами

ВІТАННЯ З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ

Сердечно вітаю всю шановану українську громаду Румунії та славний колектив редакції часопису «Український Вісник» з Різдвом Христовим і прийдешніми Новорічними святами!

Вже зовсім скоро завершиться 2022 рік. Надважкий рік для всіх і кожного і в цілому для нашої любної України та світового українства. Та не дивлячись на всі ті випробування та події, які відбуваються через вторгнення в нашу країну агресора ми не здаємось, ми тримаємось, йдемо вперед та стаємо сильнішими з кожним днем!

Від щирого серця вітаємо Вас зі світлим Різдвом Христовим!

Нехай новонароджений Месія просвітить усіх нас світлом Своєї Любові!

Божого благословення Вам та Вашим рідним, радості, миру та добра!

І нехай новонароджений Месія у новому році принесе Перемогу і мир нашій багатостраждальній Україні!

Христос Рождається! Славимо Його!

Ярослав ОДОВІЧУК

ВІТАЮ

з Різдвом Христовим та
Новим 2023 роком!

Хай різдвяні свята наповнять ваші серця радістю, а прийдешній рік принесе Мир, буде сповнений позитивними моментами та новими вагомими досягненнями!

Голова

Чернівецької обласної державної
адміністрації (начальник обласної
військової адміністрації)

Руслан ЗАПРАНЮК

ВЕЛЬМИШАНОВНИЙ ПАНЕ ДЕПУТАТЕ!

Від щирого серця вітаємо Вас і Вашу родину з Різдвом Христовим і прийдешнім Новим роком!

Хай збуваються усі Ваші мрії і плани, хай Ваша оселя повниться радістю і добром, здоров'ям і достатком, щедрими дарунками і Божою

опікою! Хай відчуття Різдвяного дива супроводжує Вас круглий рік!

Дякуємо Вам сердечно за все, що Ви робите для українців та України, і хай Господь воздасть Вам за це сторицею!

З глибокою повагою і вдячністю -

Алла та Володимир АНТОФІЙЧУКИ

У Клузі відзначили 300-у річницю з дня народження Григорія С. Сковороди

10 грудня 2022 р. Клузька філія Союзу українців Румунії, у співпраці зі Спеціалізацією «Українська мова та література», Філологічного факультету Клузького університету ім. Бабеша-Бойоя організували культурно-науковий захід «300 років від народження філософа, письменника і байкаря Григорія С. Сковороди (1722-1794)» у святковій обстановці, зумовленій не лише значимістю відзначення такої вагомості дати, а саме трьох століть від народження так званого «українського Сократа», а й великою кількістю учасників, які відгукнулися на запрошення, серед яких були гості з України, викладачі університету, студенти, члени Клузької філії та прихильники української культури й мови.

Поєднання двох складових – наукової та культурної – сприяло успіху заходу, який розпочався з перегляду короткометражного документального фільму із циклу «Обличчя української історії», присвяченого Григорію Сковороді. Далі Людмила Дорош прочитала доповідь, у якій розкрила важливі дані екзистенціального та творчого шляху Григорія Сковороди. Багатозначна, всеосяжна особистість цього мислителя-гуманіста, письменника, філософа, педагога та наставника, представника українського бароко, відзначилася в таких галузях як філософія, література, теологія. Щоб проілюструвати філологічну сторону згаданого, було переглянуто коротке відео з афоризмами письменника, на музичному фоні якого присутні могли послухати барокову інтерпретацію 10-ї пісні з поетичного тому «Сад божественних пісень».

Особливо зворушливим поетично-мистецьким моментом стало декламування віршів та байок гостями: Тетяною Водолєєвою, Аліною Куслії, Раїсою

Бужак, Ольгою Сенишин та Олександром Монастирліу. Талановита дівчина Кароліна Астаф'єва з України увінчала цей поетичний момент оригінальним виконанням на електрогітарі. Вона також була протагоністкою та продюсером документального фільму, присвяченого Григорію Сковороді, знятого як у музеї Григорія Сковороди, який, на жаль, розбомбила російська армія, так і в інших місцях, а її фільм був відзначений на кількох жанрових конкурсах. Батьки Кароліни також представили декілька фотографій та фільмів про катастрофу, яку залишила по собі путінська армія, жертвою якої став музей Григорія Сковороди, не кажучи вже про місто Харків, з яким пов'язаний гарний період життя українського письменника, будучи також й місцем походження родини Астаф'євих, які знайшли притулок у Клузі-Напоці.

У другій доповіді, яку представив професор д-р Іван Гербіл під назвою «Людина та її відношення до світу у філософії Григорія Савича Сковороди», автор висвітлює бачення Г. Сковородою людини, її положення у Всесвіті та шляхи реалізації людини, одним із яких є пізнання себе. А відповідь, на думку автора доповіді, можна знайти в його філософських трактатах: ключем до реалізації є самопізнання, яке філософ пов'язує з містичним знанням, а через містичне знання людина відкриває божественне.

Людину (як маленький світ, мікрокосм) Сковорода поділяв на дві части-

пізнанні істини. Найчастіше буття зовнішньої людини затуплене невидимим світом (внутрішньою людиною). Людина віддає перевагу видимому над невидимим, дійсність, яка пояснюється тим, що людина має відповідно до своєї природи два типи розуму, має подвійне життя.

Отже, для Г. Сковороди цілий світ є просякнутим протилежностями, як наприклад: життя – смерть, світло – темрява, сміх – плач, слава – безчестя, мудрість – ідіотство, милість – лютість, початок – кінець і подібне. Весь світ рухається між такими протилежностями, що ста-

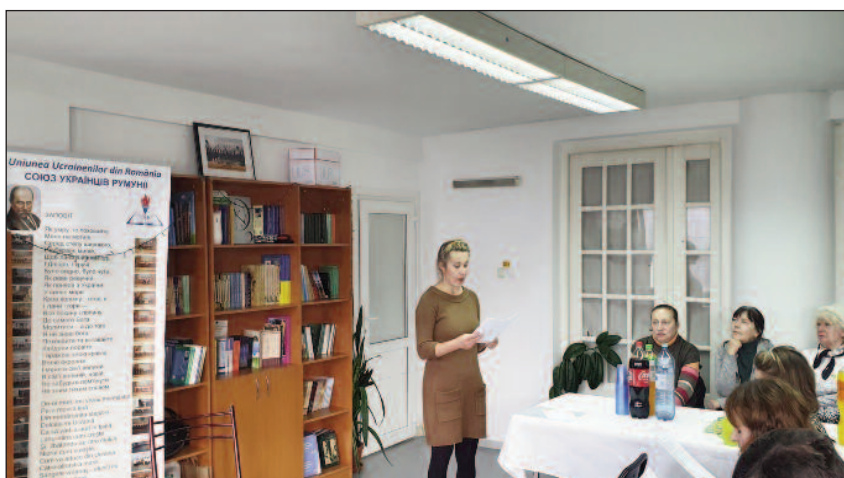
новлять коло, яке починається віддаленням, а нарешті відпаданням від Бога, й кінчається, у будь-якому випадку, поверненням до нього.

Двонатурність Всесвіту (або все створене Богом) у Григорія Сковороди органічно пов'язана з його теорією, згідно з якою все створене Богом поділяється на три специфічні різновиди світу або види буття: великий світ, «де живе усе породжене» (макрокосм); малий світ (мікрокосм або світ людини) і символічний світ Святого Письма, через якого ми можемо зрозуміти вічну натуру. Лише Бог є той, який пронизує собою все суще.

Оскільки ми стояли на порозі найголовнішого християнського свята – народження Спасителя хор Клузької філії СУР разом із присутніми виконали колядки, посиливши святкову та емоційну атмосферу заходу.

Іван ГЕРБІЛ,
голова Клузької філії СУР

Фото автора

ни: на внутрішню (невидиму, божественну) та зовнішню (видиму, матеріальну). Характеристики зовнішньої людини визначаються формою її існування, тобто земним буттям, яке й є головним випробуванням людини в

Фестиваль українських коляд доя на Буковині

Українські зимові традиції та звичаї дуже особливі та різноманітні. Різдвяні колядки займають особливе місце серед зимових обрядів. Відомо, що українці, які проживають у селах поблизу Серету (Негостина, Балківці, Гропени, Шербівці, Калинешти-Купаренку, Калинешти-Єнаке, Калинешти-Васілаке, Данила, Марицея Мала, Марицея Велика, Дарманешти, Мілішівці) святкують Різдво по новому стилі, на відміну від українців гірської зони та інших регіонів нашої країни.

27 грудня 2022 року на свято Святого Стефана у Сучаві відбувся XXII-й фестиваль українських колядок, організований Союзом українців Румунії (Сучавська філія) у партнерстві з будинком культури студентів Сучавського університету ім. Стефана Великого.

На сцені аудиторії «Джозеф Сміт» Сучавського університету виступили 13 вокаль-

гурток «Сеньйори» з Радівців, координатор Василь Паскару, ансамбль «Козачок» з Балківців, координатор Петро Шойман, вокальний гурток «Гатна» з Дарманешт, координатор о. Михайло Кобзюк. У залі були присутні українські переселенці, вчителі української мови, члени СУРу та представники Комітету Сучавської філії: Ілля Сачук, Нікуліна Клапон, Крістіна Кідеша, Родіка Шойман, Надія Бойчук, Зірка Янош, о. Михайло Кобзюк.

Депутат Микола Мирослав Петрецький подякував численній аудиторії за те, що вирішили взяти участь на третій день Різдва Христового у Фестивалі українських колядок і привітав з нагоди зимових свят, висловлюючи солідарність з братами-українцями, які переживають надзвичайно важкі моменти напередодні свят, але «добро подолає зло і Україна переможе!». Петро Кречун, заступник генерального інспектора Сучавського шкільного інспекторату розповів про

Юліан Кідеша, подякував СУРу за плідну співпрацю та фінансову підтримку ансамблю «Козачок». Мер громади Ізвареле Сучедей Михайло Мехно, привітав усіх присутніх з нагоди зимових свят.

Вокальна група Педагогічного коледжу ЧНДУ ім. І. Федьковича з Чернівців була запрошена на Фестиваль українських колядок у рамках Партнерства **«Сьогодні – студенти, завтра – викладачі»**, Національним сучавським коледжем ім. Міхая Емінеску та Сучавською філією СУРу. Українська делегація прибула у супроводі Василя Процюка, заступника директора з навчально-виховної роботи, який висловив свою радість бути присутнім серед українців Румунії, тим більше, що цього року святкування Різдва Христового

них колективів: Вокальний колектив Педагогічного коледжу з Чернівців, координатор Василь Процюк, вокальний гурток «Червона калина» з Негостини, координатор Нікуліна Клапон, вокальний гурток з Верхньої Рівни, повіт Марамуреш, вокальний гурток переселенців з України «Співучі українки» з Сучави, координатор Вікторія Дригола, вокальний гурток «Буковинські квіти» (повіт Ботошани), координатор Віктор Семчук, дитяча група «Веселка» з Вашківців, координатор Кармен Кришмар, вокальний гурток з Гропен під керівництвом Раді Ніколаїшина, вокальна дитяча група з Балківців, координатор Нарциса Кирстян, Вокальний гурток «Майданчик» з Качіки, координатор о. Николай Ніколаїшин, ансамбль «Коломийка» з Серету, координатор Зірка Янош, вокальний

добру співпрацю, з Сучавською філією СУРу і зазначив, що заклад, який він представляє, підтримує навчання українською мовою в Сучавському повіті. Мер Балківців Василь Шойман привітав організаторів з ініціативою проведення цього заходу, а заступник мера

затмарене трагедією війни, а через подарований букет колядок доніс до глядачів оптимістичне переконання: «Україна переможе!». У приміщенні Сучавської філії СУРу вони зустрілися з головою СУРу Миколою Мирославом Петрецьким та головою повітової організації Іллею Сачуком і обговорили можливу співпрацю в галузі освіти. Присутня на заході, директор Сучавського національного коледжу ім. Міхая Емінеску Сільвія-Коріна Нуцу розповіла про важливість продовження співпраці між двома педагогічними школами, яка вже стала традицією, яку започаткували у 2017 році.

Колядування – давній звичай, що зберігся з сивої давнини, який несе радісну звістку про Різдво Христове. Метою цього фестивалю є популяризація та збереження українських колядок, особливо місцевих, продовження спадщини, отриманої в дар від наших дідів.

Делія Міхаєла МАРТІНЯК

Фото авторки

Різдво за старим стилем у Рускові

Сьогодні представимо вам як відсвяткували Різдво Христове віряни Української православної парафії села Рускова Марамороського повіту, де служить отець Іван Юрча.

Переважна більшість українців Румунії відзначає Різдво Христове – одне із найбільших християнських свят за юліанським календарем, тобто за старим стилем, 7 січня. Разом із релігійною важливістю цього свята, протягом часів збереглися гарні українські традиції та звичаї, передані з покоління в покоління. За давньою традицією, різдвяне святкування починається ввечері, напередодні Різдва. Цей вечір називається Святвечером. Різдво вважається сімейним святом. Члени сім'ї збираються за столом на Святий вечір, щоб протягом наступного року всі трималися вкупі й жили дружно. На Святий вечір на столі мають бути 12 пісних справ. Протягом трьох днів Різдва люди ходять до церкви, де беруть участь у різдвяних богослужіннях, а після обіду збираються за святковими столами та чекають колядників.

І в селі Русково Марамороського повіту збереглися гарні різдвяні традиції та звичаї, про які розповідає отець Іван Юрча: «Русково – гарне, велике село з працелюбними людьми, які зберігають українські традиції та обряди, успадковані від попередніх поколінь, зокрема з нагоди різдвяних та новорічних свят. Вже вдруге моя сім'я святкувала разом з жителями Рускови Різдво Христове, які зберігають релігійні обряди та народні звичаї на Різдво. Слід уточнити, що окремі традиції ті ж самі для всіх православних українців у всьому Марамороському повіті, й не лише, як, наприклад: пісна вечерея та колядування, Вифлеєм, але є й інші традиції, пов'язані з Різдвом, специфічні кожному селу та які українці свято шанують, зберігають і продовжують. У Рускові на

Святий вечір діточки колядують від хати до хати, сповіщаючи про народження Ісуса Христа. Опівночі, о 12-ій годині, всі присутні у церкві беруть участь у Велике повечір'я з литією, наприкінці якого виступає Вифлеєм.

Опівнічна Служба триває майже до 3-ої години ранку, однак церква переповнена віруючими.

На перший день Різдва ми відправили Святу Літургію. Був присутній отець Дору Антоняк з Герли, також отець пенсіонер Іван Арделян з Бистрого, він сказав гарну проповідь про значення народження Ісуса Христа, який був посланий Богом на землю задля спокутування гріхів і спасіння людства. Під час поминання живих колядував дяк, а потім всі люди, присутні в церкві. Теж першого дня Різдва, після завершення Святої Літургії, дитячий хор під керівництвом молодшої добродійки Юстини Юрча, виступив з різдвяною концертною програмою. Наші малі християни виконали такі колядки, як: «Добрі християни», «Ясна засвітила зоря», «Лежить Ісус в яслах», «У Вифліємі новина» – українською мовою та дві колядки румунською мовою: «Настало Різдво» та «Різдво си-

ріт». Наприкінці вони віншували всіх присутнім. Батьки насолоджувалися виступом дітей та раділи їм.

На Другий день Різдва ми знову відслужили Службу Божу. Під час служби дівчата з протесії виконали молитву «Отче наш», а після Святої Літургії відбувся святковий обхід храму з читанням 4-ох Євангелій. На подвір'ї церкви ми відслужили Вечірню, під час якої відбулося і мирування всіх вірних. Обхід церкви з прекрасними протесіями є відмінним для села Рускова. На другий Різдва на Святий Службі були присутні й представники Союзу українців Румунії: голова СУР, депутат Микола Мирослав Петрецький, голова Мараморської філії СУР Мирослав Петрецький, голова організації СУР з Реміт Василь Пасенчук та голова організації Русково Пінтя Марічук.

На третій день Різдва, Службу Божу відслужив великий собор священників: отець пенсіонер Іван Арделян, отець Іван Арделян з США, отець Віорел Маріш з села Лешу повіту Бістріца Несеуд та я, настоятель церкви Рускова. Ми співали під час святої літургії на три голоса, також колядували разом з християнами наступні колядки: «Нова Радість стала» та «Веселий вечір».

Кожного дня Різдва під час Святої служби колядували гарні колядки й Вифлеємі, які після служби ходили від хати до хати, щоб сповіщати про Народження Ісуса Христа, продовжуючи таким чином наші стародавні українські традиції. Після завершення Богослужіння, на третій день Різдва всі християни повернулися додому із легеньким смутком у серцях через те, що Різдвяні свята так скоро минули, але слідує інші великі празники за старим стилем: Обрізання Господнє та Хрещення Господнє або Богоявлення.»

Христина ШТІРБЕЦЬ
Всесвітня служба радіо Румунія
Фото авторки

ПАМ'ЯТЬ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ ВШАНОВАНО У ГУРА ГУМОРУЛУЙ

Ольга Кобилянська, «буковинська зірка української літератури», народилася 27 листопада 1863 року в містечку Гура Гуморулуй, що на Південній Буковині. Представниця модерністського літературного напрямку, українська письменниця виступала за незалежність і емансипацію жінки, боролася за дотримання її прав у суспільному та культурному житті. Вона стала однією з найоригінальніших і талановитих письменників України, чиї твори «Земля», «В неділю рано зілля копала», «Людина», «Царівна», «Некультурна», «Людина», «Valse melancholique» та ін. увійшли до золотого фонду національної літератури. До 140-річчя від дня народження письменниці, у 2003 році в центрі міста Гура Гуморулуй було відкрито погруддя Ольги Кобилянської.

Вшанування пам'яті української письменниці Ольги Кобилянської відбулося 28 листопада на її батьківщині у Гура Гуморулуй панахидою, покладанням вінків до погруддя письменниці та круглим столом. Богослужіння відслужили греко-католицькі священники Микола Николаїшин та Ілля Венечук у супроводі хору української греко-католицької Церкви з Качіки. Вінки поклали від голови СУР Миколи Мирослава Петрецького, Сучавської філії СУР, Мерії Гура Гуморулуй та Миської Ради.

Про значення творчості Ольги Кобилянської для української та загальнолюдської літератури говорив голова Сучавської філії Ілля Саучук:

«Зараз, у момент 159-ї річниці від дня її народження, дух Буковини, як ніколи, відчувається єдиним як в Румунії, так і в Україні», а мер міста Гура Гуморулуй Маріус Урсачук наголосив, що українську письменницю вшановують і у День Буковини, який відзначають у всьому регіоні.

У заході також взяли участь заступник голови Сучавської філії Ніку Чокан, скарбник Овідіу Ткач, члени місцевої адміністрації, а також віце-мер Граціан Дечебал Гергель та місцеві радники.

За круглим столом продовжилися дискусії про життя і творчість письменниці.

Ольга Кобилянська залишається видатною постаттю української літератури, яка своєю творчістю справляла враження як на сучасників, так і на наступні покоління. Її цінували за інтелігентність, культуру європейського рівня, багатство та своєрідність мови.

Делія МАРТІНЯК

Фото авторки

Негостинські штрихи

СЕКРЕТ

Якось у торговий день, користуючись нагодою, що чоловіка не було вдома, жінка взяла із поду тайстру пшениці, щоб крадьки її продати і встарати пару леїв. Лиш вона зішла з поду, як у хату увійшов її маленький синок 5-6 років.

— Синку, аби ти не казав татови, що мама понесла до міста тайстру пшениці!

Та лиш тато на поріг, а синок: «Тату, а я вам не скажу, що мама понесла до міста тайстру пшениці!»

ПОРОЗУМІЛИСЯ

— Маріє, гавкає пес, там коло фіртки є якийсь чоловік, іди до него і кажи, що нема нікого дома!

— То циган!

— Іди до него і кажи «ну ести німень акаса»!

— Я не кажу!

— Не жвинди багато, іди і кажи «ну ести німень акаса!»

— Я не кажу!

— Примха би тебе взела, циган уже в хоромах.

ПИЦЬКО

Пицько дуже любив позичати грошей, але завжди забував їх віддавати. Через те люди йому не довіряли і ніхто не наважувався йому щось зичити. Тоді він подався до купців до Серету і одного таки обдурив. Минали дні, тижні, вже і місяць, а Пицько з боргом не появлявся і купець почав непокоїтись. Почав переказувати односельчанам, щоби Пицько прийшов до нього. Але дарма. Тоді прийшов сам до Пицька, а той спрятався — нема вдома. Кілька разів був купець у Пицька, але раз тому не вдалось схватись і він мусів стояти віч-на-віч з ним. Не думайте, що Пицько розгубився.

— Пане, — каже Пицько, — на момент я не маю

грошей, але на поді маю 40 (сорок) дощок, я їх вам даю, а як не хочете їх брати, то зачекайти кілька днів, я їх продам і віддам вам гроші. А що, паночку, не вірите? — запитав Пицько купця, який дивився на нього якось недовірко.

— Як не вірите, то лізте на під і самі побачите.

Купець хотів би вилізти, але йому поперх сто кілограмів, а драбина тоненька, не знати чи витримала б.

— А що, паночку, боїтесь впасти? Ну, тоді я вам їх покажу. І Пицько поліз на під, де насправді мав одну-однісіньку дошку.

— Дивіться, одна. Потім відніс і кинув, а потім потихоньку підняв і приніс, ось друга, третя, четверта. Показати вам усі сорок?

— Та ні, досить. Продай їх якнайскоро і віддай гроші. І так Пицько обдурив купця, який не бачив своїх грошей так, як і своєї потилиці.

Проф. пенсіонер Марія ФРАСЕНЮК

Свято-«марафон» – «День національних меншин» в Ясах

Щороку 18 грудня в Румунії відзначається День національних меншин. Цього року виповнюється 30 років з моменту прийняття Генеральною Асамблеєю ООН «Декларації прав осіб, які належать до національних, етнічних, релігійних і мовних меншин», інструмент захисту прав національних меншин. Різноманітність культури має бути чинником згуртованості та джерелом в мистецькій творчості.

Декларація прав осіб, які належать до національних, етнічних, релігійних і мовних меншин, забезпечує гарантії прав меншин загалом, тому багато держав визнали її важливість, проголосивши 18 грудня Днем національних меншин.

Румунія приєдналася до цього міжнародного контексту, ухваливши РУ №. 881/1998 про оголошення 18 грудня Днем національних меншин у Румунії. Його відзначають усі національні меншини нашої країни, якими, за даними зареєстрованими на сайті Департаменту міжнародних відносин, є: албанці, вірмени, болгари, хорвати, греки, євреї, німці, італійці, угорці, поляки, роми, липовани, серби, словаки, чехи, татари, турки, українці, македонці. В Ясах спільнота меншин представлена такими меншинами: вірмени, греки, євреї, поляки, роми, липовани та українці. Ми не повинні забувати про меншини, які, хоча вони не є репрезентативними для муніципалітету Яси, беруть участь у соціальному та культурному житті міста.

На основі плідної співпраці, яка існує вже протягом кількох

– 15 грудня, у виставичному залі «Діодема» будинку культури ім. Міхая Урсаке на запрошення її керівництва, меншин відгукнулися 5 із 7, щоб взяти участь у

святкуванню Дня меншин, на якому кожна меншина мала нагоду представити короткий звіт про діяльність за минулий рік і деякі напрямки діяльності на наступний рік. У своїй промові голова Яської філії після представив еволюцію кількості заходів, які щорічно організовуються як на рівні СУРу загалом, так і на рівні Яської філії, а також декілька інших досягнень, якими може пишатися українська громада в Румунії. Далі представив конкретні дії, проведені СУРом та Яською філією щодо надання допомоги Україні та українцям-біженцям в Румунії – від прийому на кордоні, транспортування, розміщення, харчування, працевлаштування, медичної та правової допомоги до продовження навчання у формі, яка наразі є тимчасовою, поки бу-

років між 7 етнічними громадами Яс та мерією, було організовано та проведено справжній марафон заходів, присвячених святкуванню Дня меншин, який відбувся з 15 по 19 грудня 2022 р. наступним чином:

дуть прийняті остаточні рішення.

Після виступів представників національних меншин, відбулася коротка мистецька програма, презентація книг, декламація віршів тощо. В акції взяли участь близько 120 осіб, представники

місцевих органів влади, шкільних закладів усіх ступенів, інші гості.

Слід відзначити той факт, що гості цього заходу мали можливість побачити деякі аспекти жахів, спричинених вторгненням Російської Федерації в Україну, у формі фотовиставки, експонованої прямо на вулиці, на паркані. парку Копоу, біля входу в будинок культури ім. Міхая Урсаке: «Україна. Життя перед танками» – воєнний репортаж журналіста Крістіана Лупашку

17 грудня в приміщенні філії та відповідно у залі готельного комплексу «Молдова» продовжився марафон до Дня меншин «у родині», щоб дати можливість більшій кількості членів філії, співробітників, запрошених з боку українських біженців, взяти участь у цьому заході.

Після відкриття дійства голова філії представив коротку історію цього свята на міжнародному та національному рівнях, після чого відбулася мистецька програма, яку представили колишні учасники ансамблю українських народних танців філії «Веселка», координатор проф. Родіка Феліштяну, з якими ми

мовна та релігійна ідентичність, а також багатовікова історія їхнього співіснування з мажоритарним населенням Румунії. Об'єднані різноманітністю, ми поділяємо ті самі цінності Європейського Союзу, частиною якого ми є, пропагуючи їх з повною повагою до всіх наших побратимів. Сприяння діалогу між націо-

підтримуємо зв'язки, і завершилася декламацією віршів запрошених на захід письменників з Яс. В події взяли участь 70 осіб, частина з них отримала в подарунок книги яських письменників

У залі мерії міста Яси, у рамках святкування дня меншин, мер міста вручив головам національних громад дипломи за сприяння цінностям і традиціям багатокультурного міста. Під час заходу були представлені короткі мистецькі програми та були відзначені двоє великих свят кінця року День – Світла – Ханука для єврейського народу та Різдво Христове для християн.

У заході взяли участь представники мерії, закладів культури міста – близько 110 осіб.

Протягом трьох днів, присвячених святкуванню Дня національних меншин у Румунії, відзначалися культура меншин,

нальними меншинами та мажоритарним населенням, толерантності та соціальної згуртованості є елементами, які кожен повинен виконувати однаково, що зрештою приведе до кращого пізнання культури та традицій національних меншин.

Вітаємо всіх громадян, які належать до національних меншин Румунії, Многая літа Вам! Многая літа нашим братям з України, які в ці нелегкі часи знайшли притулок у Румунії, навіть якщо це тимчасово.

Многая літа тим, хто стоїть на барикадах і ціною свого життя відстоює незалежність і територіальну цілісність України, хай береже їх Бог!

Віктор ГРИГОРЧУК,
заступник голови СУРу
Фото автора

У Бухаресті відбулася, так би мовити, зовсім незвичайна зустріч з моїм дитинством: я зустрілася зі своєю дуже давньою подругою, яку навіть не пам'ятаю з дитинства. Вона мені пригадала, що наша дружба зародилася, коли мені було приблизно 6-7 років, а їй – 9-10, якраз в найщасливіший період мого життя.

Доки мене ще не вписали до школи, я майже не зазнавала ніяких обмежень. Тоді мені було дозволено вибирати навіть місце свого перебування: вдома чи в баби. Усі знали, що я дуже любила свою бабу Ливонку і що баба любила мене, тому ніхто не заперечував мені дуже часто перебувати з нею, подеколи навіть цілими тижнями. Тим більше відтоді, відколи в мене виявився хист до ткання і я стала бабі в пригоді: добре знала всі частини кросен і багато в чому помагала їй, особливо цівки сукати. Баба ткала багато верень та налавників, щоб їх продавати і так заробляти гроші. Ймовірно, що моє перебування в неї йшло на користь всім, тому й було дозволене.

Завдяки частому перебуванню у баби, я змогла стоваришуватися і з дітьми бабиного кута. У неї було простірно як на подвір'ї, так і в саду, тому тут часто збиралася дівтора, тим більше, коли достигали груші. Баба не забороняла їх рвати, але дуже не любила тих, які крали і ламали гілки. Баба на все село була прославлена своїм садом з паперовими яблунями та чотирма соковитими грушами. Найвища з них росла таки передхати й заманювала своїми пахучим плодами ще з дороги. Але на таке, що між тими дітьми могла знаходитися сусідська дівчинка, яка й досі пам'ятає мене, я ніяк не сподівалася. А то так і було.

Чотири роки тому, саме та колишня подруга відшукала мене і ми почали спілкуватися по телефону. Вона назвала своє ім'я (як дівоче, – Родіка Гавриш – так і теперішнє – Фрасинюк), але я ще довгий час не могла втямити, з ким саме розмовляю. Незважаючи на це, наші вечірні бесіди ставали чимраз частішими, бо нам було приємно спілкуватися рідною мовою. Коли я запитала, звідки їй дістався мій телефонний номер, то одержала трошки дивну відповідь: з українських газет. (Прочитавши мою статтю про зустріч випускників Серетської середньої школи після 60 років, Родіка дізналася, що брат її чоловіка був моїм однокласником. Тож від Василя Фрасинюка дізналася, як можна зв'язатися зі мною.)

Так я дізналася, що в наших долях є багато подібного: обидві працювали в школі, але далеко від рідного села, обидві мали чоловіків з Негостини (до речі, вони обидва були офіцерами, обидва шанували українську мову, любили поезію і малювали, мали зв'язки з українською пресою і, на жаль, обидва відійшли з життя на 74-ому році).

Наші телефонні розмови подеколи тривали й по годині, бо моя нова співбесідниця має талант до розповідей та описувань, вона також обдарована чудовою пам'яттю. Якось я попросила, щоб більше розповіла про наше дитинство, бо я, а жаль, мало пам'ятаю. Так я дізналася, що її перші враження стосувалися таки бабиних грушок. Родіка сказала, що ми познайомилися у баби Ливонки, куди дівчата приваблювали простірне подвір'я та її розкішний сад з гру-

Несподівана зустріч

Подруги: Родіка і Валерія

шами. Їй було легко навідуватися до мене, бо мешкала недалеко: потрібно тільки перейти з свого міста навпростець стежкою попри церкву або іншою, прямо через сад.

Мою бабу вона добре пам'ятає і описала її як поважну жінку з доброю душею: завжди щиро угощала її яблуками або грушами і не раз заставляла повертатися додому з повною пахучою. Але мені найбільше припали

Молода пара – Родіка та Ілля Фрасинюк

до душі її слова про мене: «Ти виділялася серед дітей особливо світлим волоссям. На всі Балківці ніхто не мав такий білий чупер, як твій».

Згодом настав і той час, коли нам пощастило наново зустрітися. Відбулося це 4 листопада, коли я навмисне прибула до Бухареста. Місце здибання вибрала Родіка: в самому центрі міста. Туди я прибула з моїм найменшим сином, щоб таким чином увічнити фотографіями такий чудовий для нас момент.

Хоча до зустрічі ми були готові, все таки нелегко було нам побороти емоції. На місце назначене подругою, я з сином прибула першою. Мені було дуже цікаво, чи зможу впізнати постать подруги, коли вона з'явиться на людному бульварі. Через п'ять хвилин появилася і Родіка. Вона спинилася зовсім недалеко нас і стояла розгублена. Я також не знала, кому належить зробити перший крок. Син підказав, щоб я підійшла до неї. Так я зробила і першою заговорила. Подруга продовжувала бути стриманою, наче слів не

знаходила. Згодом запропонувала пообідати в ресторані. Та син порадив, що нам було би зручніше побути вдома у неї або у мене. Це припало Родіці до душі, бо аж тепер усміхнулася і погодилася, щоб зустріч відбулася у неї. Нам стало легко і весело, наче між теперішнім моментом та нашим дитинством не пробігло аж 75 років.

Дома у Родіки мені було приємно й затишно побути майже 5 годин, які і пробігли непомітно для нас обидвох. Показувала свою гарну квартиру, щиро угощала, багато розповідала, а наприкінці подарувала мені багато гарних речей. Між якими дуже цінну ікону-диптих Божої Матері та Сина Божого, яка має форму книги.

Ми розповідали кожна про себе: про дитинство, яке було не завжди рожевим (вона залишилася сиротою без тата, коли їй сповнилося лише рік з половиною, мені мама померла ще за шкільного віку.), про роки навчання, про улюблену професію учительки, котра нам обом дуже підходила, бо ми дуже любили школу. Пощастило навіть похвалитися нашими почесними дипломами, бо обидві дуже цінили професію викладача. Зайшла бесіда про наших покійних чоловіків, які, до речі, обидва відійшли з життя на 74-ому році. Найбільше ми розповідали про наших дітей. Родіка має тільки одну дочку, яка проживає теж в Бухаресті, але не з нею. Скаржилася на довгу самотність, – з 2008-го року, коли помер її чоловік – , хоч дочка досить часто навідується до неї і майже щоденно дзвонить. Має ще й дві дорослі внучки, але вони обидві проживають за кордоном.

У свою чергу, і я де в чому скаржилася у зв'язку з моїми трьома синами, які всі проживають далеко від мене. Тільки найменший має більшу можливість мене навідувати, але це буває рідко (по 3-4 рази в рік).

Тож ми продовжуємо дзвонити одна одній – вже частіше і з відкритою душею. Родіка тепер настоює, щоб я скоріше прибула до неї в гості, бо їй тепер скучно без наших зустрічей. Наймиліша наша тема – це рідні Балківці. Ми обидві глибоко прив'язані до села. Вона дуже любила свого діда Фанця, котрий виростив її, відколи стала сиротою. Я з цікавістю слухала її розповіді, бо ще багато дечого пам'ятаю про нього. Фанцьо (тобто Гавриш Олександр) був одним із найбагатших і статечних балківчан. Мав багато поля, побудував собі розкішні двори край села і, доки змінився режим, користувався великою славою: «А, то був господар! Маленький на зріст, але був дуже файний чоловік. І дуже порядний!». Навіть і тепер, коли на місці його розкішного двору залишилося лише кілька деревець, він продовжує почесно носити його ім'я. В селі зберігається гарна пам'ять і про мою подругу, як про Родіку Фанцьова, навіть про її весілля: «То була найфайна молода, та ще й з кісочками. А молодий був також дуже файний у восьмому.»

Бог подарував нам незвичайну дружбу, яка розцвітала лише на крайніх розмірах життя: в дитинстві та на старості. Тому годиться нам цінувати її як найдорожчий подарунок. Ми обидві вважаємо її почесним віночком нашої самотності.

Валерія ШОВКАЛЮК

Фото авторки

УКРАЇНСЬКА МОЛОДЬ НА БУКОВИНІ

Кожний народ питається своїми молодими паростками, які несуть у майбутнє досвід старших, а таким чином забезпечується безупинність нації. Меншини, які проживають на території нашої держави, сприяють її розвитку в різних галузях.

Намі молоді українці є гідними громадянами держави й роблять внесок у її розвиток, але головне є те, що одночасно шанують і свою рідну українську мову, українську культуру...

ДЕНИСА ЛОРЕНА КОЗАЧУК

Народилася в українському селі Балківці (повіт Сучава), у родині працюючих хліборобів. Ще з восьмирічної школи виявляє прихильність до уроків рідної мови та пильно старається засвоїти чисту, плавну мову. Так що Лорена збирає в ліцеї, як «розумний садівник», плоди своєї успішної праці...

У вересні 2016 р., після закінчення восьмирічної школи у рідному селі, Лорена поступає до технічного ліцею ім. Лацку Воде в Сереті – український відділ філології та відзначається на олімпіаді з української мови на різних конкурсах, де займає перші місця. Наприклад, у 9-ому класі отримує 1-е місце на олімпіаді, яка відбулася в місті Клуз Напока та має нагоду дорожити Грецією та Болгарією за фінансування Департаменту міжнародних зв'язків й спілкуватися з учнями різних меншин, які отримали перші нагороди.

В 11-ому класі – великий успіх, перша нагорода із оцінкою десять на національному етапі Олімпіади з української мови. І все тепер починає творити рідною мовою, так що її статті друкуються в журналі «Наш голос» і газеті «Вільне слово».

Також на національному конкурсі Українська талановита молодь із Румунії нагороджена першим дипломом по розділі есе, 3 випуски поспіль.

Одночасно бере участь і на олімпіаді з французької мови (повітовий етап) та в конкурсі творчості «Відгук в майбутньому», де представляє роботу «Народний костюм із села Балківці, сторінка тутешньої історії».

Лорена використовує різні можливості, щоб удосконалювати українську мову. Наприклад, бере участь у культурних заходах, організованих СУРОм у місті Тімішоарі (2017-ий рік) у Літній школі на філологічному факультеті в Клуз Напока, мета якої це ознайомлення учасників, майбутніх студентів, із умовами студентського життя, а також

інтерактивні події, відвідування туристичних об'єктів прикрасили цікавий проєкт.

Ще з ліцею виявляє зацікавлення до волонтерських подій, між 2017-2019 роками представляє дитячий конкурс «Войнічелу» на місцевому етапі.

Із жовтня 2020 р. Лорена стає студенткою філологічного факультету Університету ім. Бабеша-Бойоя у Клуз Напоці, український-французький відділ, а нині проходить 3-ий рік навчання. Тут бере активну участь у різних діях на рівні секції: наукові сесії, конкурси.

Між 2020-2022 рр. присутня на різних заходах за фінансуванням Суру: волонтерські події, літературні / культурні вистави у Бухаресті, Констанці, Клуз Напоці. Так що в липні 2021 р. бере участь у міжнародній літній школі «Крок до України» та отримує експериментальну кваліфікацію. Тут, протягом одного місяця, учасники вивчали українську мову, розвивали вміння спілкування та розуміння у різних галузях мови.

В серпні 2021 приєднується до проєкту «СКУ 30 до 30!», який присвячений українській молоді з цілого світу, щоб зберігати академічні та культурні інтереси молодого покоління.

У період 3/5 червня 2022 р. активна на фестивалі українського фольклору в Румунії.

Учасник у проєкті Ерасмус 22-29 жовтня 2022 у Тулчі, ціль якого ознайомити молоде покоління із європейськими принципами та усвідомити їх про важливість збереження етнічної, лінгвістичної та культурної ідентичності.

Про рідну мову Лорена говорить: «Для мене рідна українська мова – це блакитне небо, ласкавий промінь золотого сонця, який зачарував моє серце своїм сяйвом. Немає на світі кращих слів та порівнянь, щоб передати глибину та духовну висоту цієї співучої мови. В ній я знаходжу прекрасні спогади, бо вона є божественний дар і диво.

Українська мова має глибоке коріння в моєму серці та відчуваю її як живу істоту. Мислити і мріяти рідною мовою – це особливо. Як довго ми можемо жити без світла, а тим більше не розмовляти

цією світлою мовою? Відповідь на це питання цікаве, а тим часом так просто його знайти! Коли висловлюю мої почуття і думки цією мовою, це приносить моїй душі тільки радості й омріяного спокою в цій тривожній світі.

Я вважаю рідну мову справжнім скарбом, якого треба зберігати та поважати назавжди тому, хто нею думає, кохає та розмовляє.»

Про улюблений твір із української літератури: «Чарівний світ української літератури не перестав дивувати нас, тих хто входить до його воріт. Мій улюблений твір із української літератури – це «Енеїда» Івана Котляревського. Для читачів поема є енциклопедією народного українського життя. Мені подобається поема «Енеїда» за те, що письменник використовує майстерно сатиру, щоб засуджувати панство під виглядом дій, що здійснюються персонажами. А ключова роль «Енеїди» відобразила мету письменника на цьому світі: стати рятівником свого пригнобленого народу за допомогою літератури!»

Літа пливуть рікою, а час залишає нам тільки гарні спогади про наших учнів й радість бачити їх захопленими світом рідного слова.

Анка МАЙДАНЮК – ШТЮБІАНУ

Фото авторки

БЛАГОСЛОВЕННЯ ВІД ПУСТЕЛЬНИЦІ ЄВЛАЛІЇ З НІСІПІТУ

Про людей, які добровільно обрали жити далеко від суспільства, більшою чи меншою мірою усамітнені, я читала або слухала, вражена їхніми духовними подвигами. Їх називають *пустельниками* або *відлюдниками* у справжньому значенні цього слова, бо вони живуть у віддалених місцевостях, іноді цураючись будь-якого спілкування зі світом внаслідок жорстоких переслідувань або через презирство до всього земного. Але тоді, коли мені випала нагода зустріти таку подвижницю, про яку я ще й дізналася, що походить з України, то це таки набуло значення унікальної події.

Це відбулося таки недавно, 7-го січня, коли мені запропонували приєднатися до групи паломників, яка зібралася навідати ісихастку Євлалію, котра проживає в селі Нісіпіту, що входить до складу комуни Улма у повіті Сучава.

Головним наміром було переконання, що лише так зможуть одержати благословення 95-річної черниці 6 дорослих та 14 дітей (дві молоді сім'ї мали по шестеро та восьмеро членів). Найбільше бажання палало в душі молодшої матері через те, що одне з її дітей (шестилітня Юстина) народилося з тяжкою хворобою кісток.

осаджувати народ, що шукає їхніх порад в нещастях, благословення хворих і дітей. Відтоді черниця чимраз більше змушена відмовлятися від початкового наміру зовсім відсторонитися від світу. Тому згодилася, щоб люди збудували з дерева три маленькі параклиси, де паломникам можуть поклонитися та запалити свічку. До своєї дерев'яної хатки нікого не приймає, а дає благословення прямо з порога.

Так відбулося і з нами, ми їхали три години двома мікробусами, де вмістилося 20 осіб. Коли ми прибули, було після 9-ої години вечора і в лісі вже настала темрява. Проте нам удалось дістатися до хатинки святої жінки. Мусили підніматися 20 хвилин трудною лісовою доріжкою. Попереду ми пропустили дітей, які наблизилися до порога монахині мовчки і в повному порядку, бо й вони були пройняті великими емоціями.

Коли настав і для мене час підійти до порога, за яким стояла подвижниця. саме тоді хтось засвітив телефонним ліхтариком. Таким чином, мені вдалося добре розгляді-

ти обличчя монахині. Перед нами стояла низенька постать жінки похилого віку, зі світлим волоссям та з присохлим обличчям. Незважаючи на пізню годину, Євлалія розглядала нас з лагідною усмішкою. Це мене підштовхнуло заговорити до неї по-українськи: «Добрий вечір вам!» На привітання рідною мовою пустельниця відрягувала легенькою усмішкою, а потім обняла мене і перехрестила, промовивши також по-українськи: «Во ім'я Отця і Сина, і Святого Духа, Амінь!»

Далі хтось мене заставив запитати і про війну в Україні, але ісихастка не відповіла, бо змінила бесіду на румунську мову.

Коли ми спустилися на рівнину, де нас чекали машини, з'явився брат Александру, котрий запросив нас зайти до його пекарні, щоб угостити теплим хлібом, який ще здалеку манив усіх своїм ароматним запахом. То був веселий старий, якого нам було дуже

По дорозі мені багато дечого розповідали про анахоретку Євлалію, яка знайшла собі притулок в нашій країні ще за комуністичного ладу, внаслідок жорстоких переслідувань, бо вона походить з багатої родини. Її родичі та її брати пропали в засланнях. Лише їй одній вдалося вижити, тому що Руська, – її рідне село в Україні – знаходиться дуже близько до границі з Румунією. Тож саме до Нісіпіту, також невеличкого села, як і її рідне, переселилася ще в молоді роки майбутня затворниця, де й залишилася на все своє довголіття. Ніколи не скаржиться, а навпаки, з впевністю завіщає, що перетне сто років.

У чернецтво Євлалія була прийнята завдяки архимандриту Іоанікіє Балану, але ніколи не намагалася покинути свій самотній життєвий шлях. Згодом, відколи почала наставати фізична неміч, вона погодилася приймати допомогу від добровільного «брата» Александра, котрий, відколи став вдівцем, виявив бажання стати в пригоді українській подвижниці. А пригод буває чимраз більше в наші часи, коли анахоретів став

приємно слухати. Він щиро відповідав на наші запитання, але найбільше настоював на тім, що свята Євлалія не любить реклами, не хоче, щоб про неї писали, фотографували подавали по інтернету. Нас глибоко вражали *тямущість і свіжість розуму* 95-літньої жінки, котра щоденно ще б'є по 150 поклонів.

Ми поверталися з наповненою душею глибокими враженнями та з бажаннями ще хоч раз повернутися до цього місця, де небо торкається землі, освітлюючи її навіть у нічній темряві.

Валерія ШОВКАЛЮК
Фото авторки

До початку війни ми жили в Києві майже весь час – я народилася в Києві, мій чоловік, а також наші діти. Коли почалася війна, нам з дітьми довелося виїхати, тому що було дуже страшно лишатися в Україні – Росія постійно бомбить своїми ракетами міста, і ти ніколи не знаєш куди поцілить наступна ракета – у дитячий садочок, майданчик або у лікарню. Так сталося, що доля

Тімішоара-Київ

завела нас до Тімішоари. Я була здивована, що не чула раніше про це місто, певно тому, що воно таки далеченько від Києва – понад 1000 км. Але дуже схоже на Київ, як виявилось. По-перше – кількість дерев та парків – майже весь центр міста це парки та зелені зони, дуже багато майданчиків для дітей та місць, де можна погуляти.

Річка Бега, яку місцеві називають канал, дуже живописно виглядає у будь-яку пору року, а прокатитися річковим трамвайчиком цікаво не тільки дорослим, але й діткам, ми сіли на трамвайчик навіть з самокатами. Такі самі трамвайчики ходять і в Києві, але Дніпром і ріка далеко більша за Бегу. Єдина відмінність це розмір міста та кількість жителів – в Києві набагато більше трафіку, щоб дістатися з одного кінця міста до іншого треба не 20 хвилин, як в Тімішоарі, а 2 години. Ми прожили в Тімішоарі вже майже 8 місяців і я можу з впевненістю сказати, що місто дуже комфортне – не тільки щоб пережити війну. І я дала собі обіцянку – коли війна закінчиться – ми обов'язково

повернемося до Тімішоари як туристи – дуже хочеться показати нашому татові всі цікаві місця, які ми тут відкрили й познайомити його з нашими друзями з Союзу Українців в Румунії.

Марія ШУМАНСЬКА

Фото авторки

П'ЯТИРІЧНА ДРУЖБА ПОВ'ЯЗУЄ ПЕДАГОГІЧНІ КОЛЕДЖІ СУЧАВИ ТА ЧЕРНІВЦІВ

Одним із фундаментальних понять сучасної педагогіки є освітнє партнерство як ставлення та концепція гнучкого та відкритого навчального підходу до питань освіти, спосіб, яким партнери вирішують діяти разом, беручи участь у різноманітних заходах для досягнення спільної мети.

«Сьогодні – студенти, завтра – викладачі» – міжнародний освітній проєкт, започаткований у 2017 році Національним сучавським коледжем ім. Міхая Емінеску та Педагогічним коледжем Чернівецького національного державного університету імені Юрія Федьковича. З цього року Союз Українців Румунії (СУР), Сучавська філія, приєднався як партнер до цього проєкту під координацією проф. др. Сільвії-Коріни Нуцу – директорки, проф. Габрієли Казак – заступниці директора та проф. Лючія Мігок – шкільний інспектор. Команда проєкту коледжу ім. Міхая Емінеску складається з проф. Анни-Марії Катарджіу, проф. Родіки Козачук, проф. Флорентіни Насуля, проф. Делії Мартіняк, проф. Чезари Якоб, проф. Йонуца Хірчаг, проф. Ралуки Кирцу, проф. Анкуци Горбан-Кожокаріу, проф. Каталіни Попеску, проф. Марії Котос.

9 грудня 2022 року, для поновлення Угоди про партнерство, до Сучави прибула делегація з України у такому складі: Палій Наталія Теодорівна – кандидат педагогічних наук, директор коледжу, Жук Мирослава Іванівна – кандидат педагогічних наук, заступник директора коледжу з навчальної роботи, Бачинський Дмитро Володимирович – кандидат історичних наук, доцент, викладач, завідувач центру міжнародного співробітництва, Мацкуляк Ольга Анатоліївна – керівник фізичного виховання, Гудима Люд-

мила Володимирівна – викладач. Українська делегація відвідала Національний коледж ім. Міхая Емінеску, потім взяла участь у робочій сесії з метою визначення заходів, які відбуватимуться в рамках проєкту. Угоду парафували представники трьох установ-партнерів: проф. др. Сільвія-Коріна Нуцу, директор коледжу ім. Міхая Емінеску, Ілля Саучук, голова Сучавської філії СУР та проф. др. Палій Наталія Теодорівна, директор Педагогічного коледжу ЧНУ ім. Юрія Федьковича. Гості зібралися в приміщенні Сучавської філії СУР, в бібліотеці організації, щоб вибрати серію томів румунською мовою, отриману в подарунок. Ілля Саучук підкреслив, що СУР

відкритий до навчання українською рідною мовою та підтримує ініціативи у цьому напрямку.

Міжнародний освітній проєкт **«Сьогодні – студенти, завтра – викладачі»**, має на увазі розвиток психолого-педагогічних навичок виразності та ефективної дидактичної поведінки старшокласників. Такий підхід адресований учням/студентам навчальних закладів педагогічного профілю і містить 3 розділи: Есе, Проєкти позакласних заходів, Міні-проєкти психолого-педагогічних досліджень.

Ця співпраця передбачає розвиток навичок психолого-педагогічної виразності та високоефективної педагогічної поведінки старшокласників з метою підвищення ефективності якості навчально-виховного процесу, а також розвитку стійких міжінституційних та міжособистісних відносин для майбутніх проєктів. Розвиток такого партнерства дає багато переваг для молодих

учасниках: можливість брати участь в уроках, залучення до педагогічної дослідницької діяльності, участь в дискусіях та дебатах на освітні теми. Цей досвід є важливою частиною еволюції майбутніх учителів.

Культурний відбиток визначний, оскільки він визначає багатство різноманітності на рівні соціальної групи. Діяльність у рамках цього партнерства має багато переваг, пропонуючи нові рамки для розвитку особистості студентів, дозволяючи трансдисциплінарну та міждисциплінарну навчальну діяльність, зосереджену на молодих учасниках, які можуть застосовувати знання, отримані шляхом інтерактивного залучення до обміну досвідом та вдосконалення своїх здібностей до спілкування.

Делія Міхаєла МАРТІНЯК

Фото авторки

ВІДКРИТТЯ КУРСІВ РУМУНСЬКОЇ МОВИ В ТІМІШОАРІ ДЛЯ ДІТЕЙ З УКРАЇНИ

6 грудня 2022 року в місті Тімішоара, в день святого Миколая, у Гімназії #2 пройшло урочисте відкриття курсів румунської мови державного зразка. Адже для українських дітей це вкрай важливо, тому що після початку повномасштабної війни майже всі навчаються онлайн зі

своїх шкіл з України. Дистанційне навчання дається взнаки, діти часто самі намагаються розбиратися з новими темами, уроки бувають не всі, то в Україні тривога, то немає світла та інтернету, внаслідок чого вчителі не можуть виходити на зв'язок і проводити уроки. Очне навчання має великі переваги, адже є особистий контакт дитини з вчителем, є спілкування однолітків, фізична підготовка, додаткові гуртки та інше. Тому проходження курсів румунської мови для наших дітей є поборенням мовного бар'єру і відкритими дверима до румунських шкіл, а значить і до якісної очної освіти.

На заході були присутні представники Шкільного інспекторату повіту Тіміш Марія Сабо Кондрей, Космін Ніколає Ходжа, Космін Орос, представники Союзу українців у Румунії Глеба Юрій та Міхаела Бумбук, пані директор гімназії Пентя Оана Марія, викладач румунської мови Йонела Кващук. За ініціативи Шкільного інспекторату і за допомогою Союзу українців Румунії курси нарешті були відкриті, адже було намагання зробити це ще влітку, було багато бажаючих, але були деякі труднощі. Всі представники проголосили свої слова настанови і побажання гарного навчання.

У класі дітей зустріли український і румунський прапори, на дошці синьо-жовтими кольорами викладено «Ласкаво просимо», це дуже символічно. На стіні румунські учні залишили малюнки синьо-жовтих кольорів з побажаннями легкого і цікавого навчання, з побажаннями миру і здоров'я, це було як символ дружби, підтримки і єдності. В знак

подяки наші діти зробили теж листівки зі словами вдячності і побажаннями. Дуже імпонує те, що румунські діти готувалися до зустрічі, виготовляли листівки, що вчителі їм розповідають про такий важкий час для України і важливість їхньої підтримки.

Учні гімназії виготовили і одягли кожній дитині брошки у вигляді квітки трьох кольорів румунського прапора. Свято відкрила українська дівчина віршем про українську мову. Талановиті румунські студенти були запрошені на свято і виконали відому пісню "Alleluia" і коляду "Domn, Domn să-nălțăm". Всі разом співали славнозвісну «Ой, у лузі червона калина похилилася».

З нагоди дня святого Миколая і відкриття курсу Союз українців Румунії підготував для дітей чудові подарунки з солодощами.

Діти пройшли в клас і познайомилися ближче зі своєю вчителькою, всі переживали, але знайшли спільну мову і перший урок пройшов дуже тепло і дружно.

Учні будуть навчатися по 6 годин на тиждень, 3 дні по 2 години. Курс розрахований на 6 місяців, з грудня по червень. Діти розділені на три вікові групи. Всі отримали новенькі кольорові підручники і зошити з румунської мови.

Хочемо висловити велику подяку Шкільному інспекторату, Союзу українців Румунії та усім, хто брав участь у організації, підготовці та відкритті цієї освітньої платформи.

У кінці курсу всі діти отримають сертифікат про закінчення і мають змогу вступити до шкіл Румунії в якості не слухача, а повноцінного учня. Маємо надію, що навчання пройде легко і цікаво, в дружній атмосфері, адже наші діти тут постійно відчують підтримку, турботу і любов.

Ірина КОРНІЄНКО

Фото авторки

Подаємо нову адресу по інтернету нашої редакції:
E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор
МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК
Редактор – **Тереза ШЕНДРОУ**

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ
Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест
Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724
Друкарня S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія
Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România
ISSN 1223-1614